

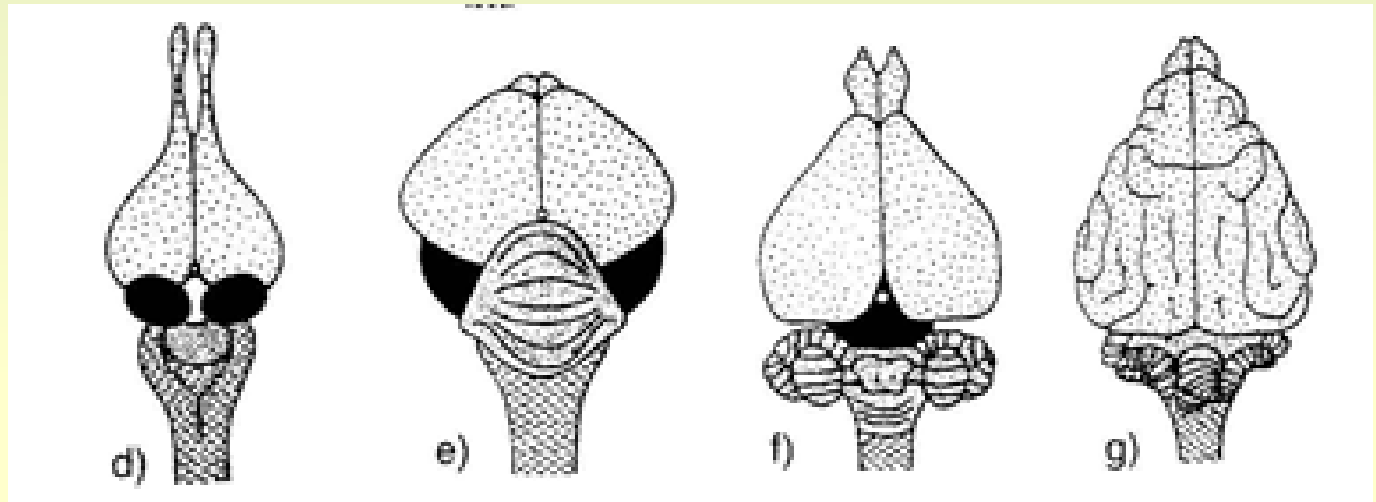
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Nervová soustava vyšších obratlovců

Tematická oblast	Biologie - biologie živočichů
Datum vytvoření	23. 9. 2012
Ročník	3. ročník čtyřletého G a 7. ročník osmiletého G
Stručný obsah	Prezentace je určena k doplnění a procvičení nervové soustavy vyšších obratlovců.
Způsob využití	Postupně procházíme listy prezentace . Úkoly na straně 10 až 12 jsou pro samostatné procvičení.
Autor	RNDr. Ilona Houšková
Kód	VY_32_INOVACE_33_BHOU08

Vyšší obratlovci

- Mozek je tvořen pěti částmi (u savců navíc Varolův most).
- Z mozku vždy vychází 12 párů mozkových nervů.
- Na obrázku jsou mozky: d- plazi, e – ptáci (holub), f – savci (králík), g – savci (pes)

Obr. 7

Plazi

- Koncový mozek přebírá funkci hlavního ústředí.
- Poprvé se objevuje druhotná šedá kůra mozková - neopálum.
- Dobře vyvinutý je i mozeček.
- Z mozku plazů poprvé vystupuje 12 párů mozkových nervů.

Obr. 1

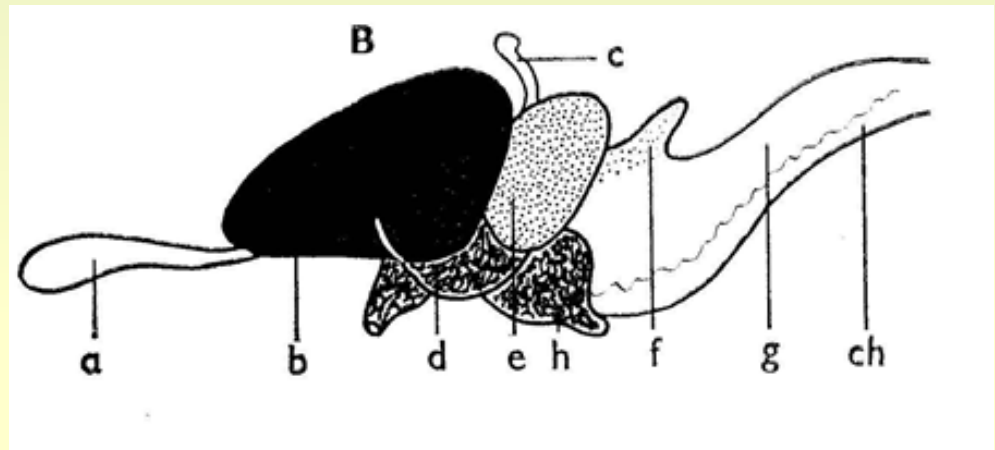
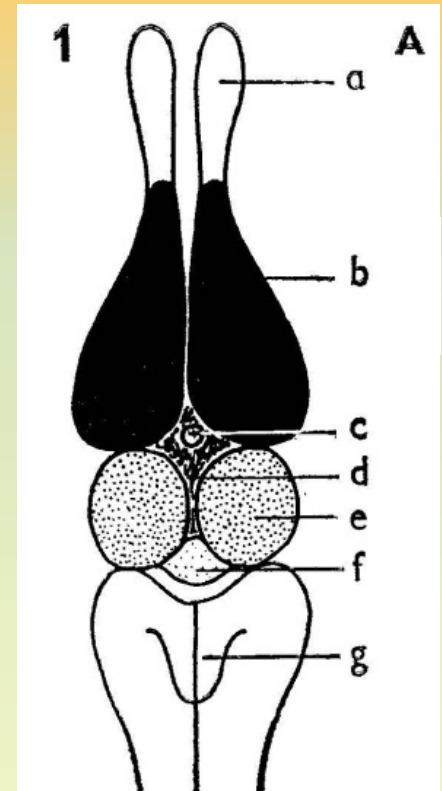
Stavba mozku ještěrky

A – pohled shora

B – pohled ze strany

- a) čichový lalok
- b) polokoule velkého mozku
- c) temenní orgán
- d) mezimozek
- e) střední mozek
- f) mozeček
- g) prodloužená mícha
- h) podvěsek mozkový

Obr. 2

Ptáci

- Pro ptáky je charakteristický velký rozvoj koncového mozku a mozečku.
- U koncového mozku se zvětšují bazální ganglia, jejich zvětšení souvisí s bohatým instinktivním chováním ptáků.
- Mozeček je na povrchu už zvrásněn.
- Střední mozek je centrem zraku.
- Z mozku vystupuje 12 párů mozkových nervů.
- Mícha prochází páteřním kanálem od mozku do posledního ocasního obratle.

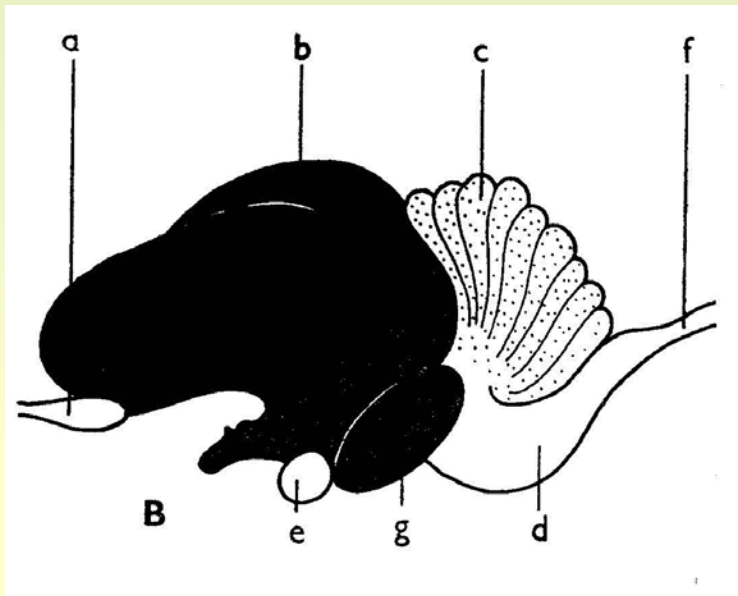
Stavba mozku husy

A – pohled shora

B - pohled ze strany

a) čichové laloky

b) velký (koncový) mozek

c) mozeček

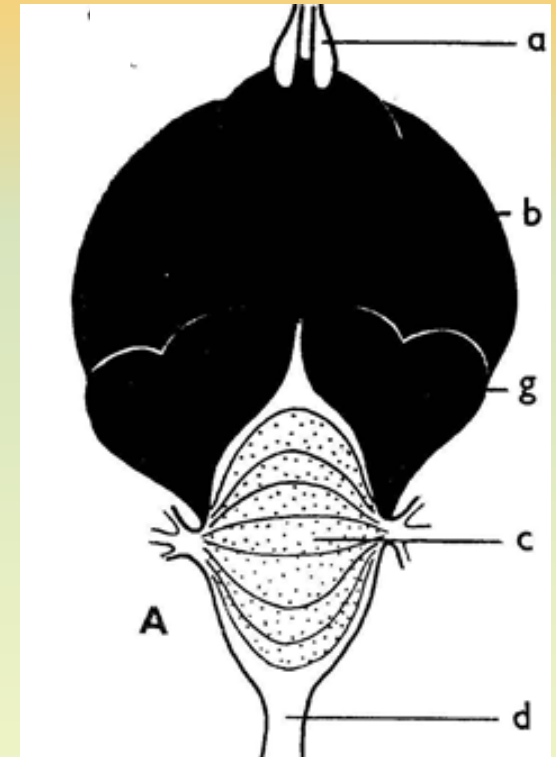
d) prodloužená mícha

e) podvěsek mozkový

f) hřbetní mícha

g) zrakové hrboly

Obr. 4

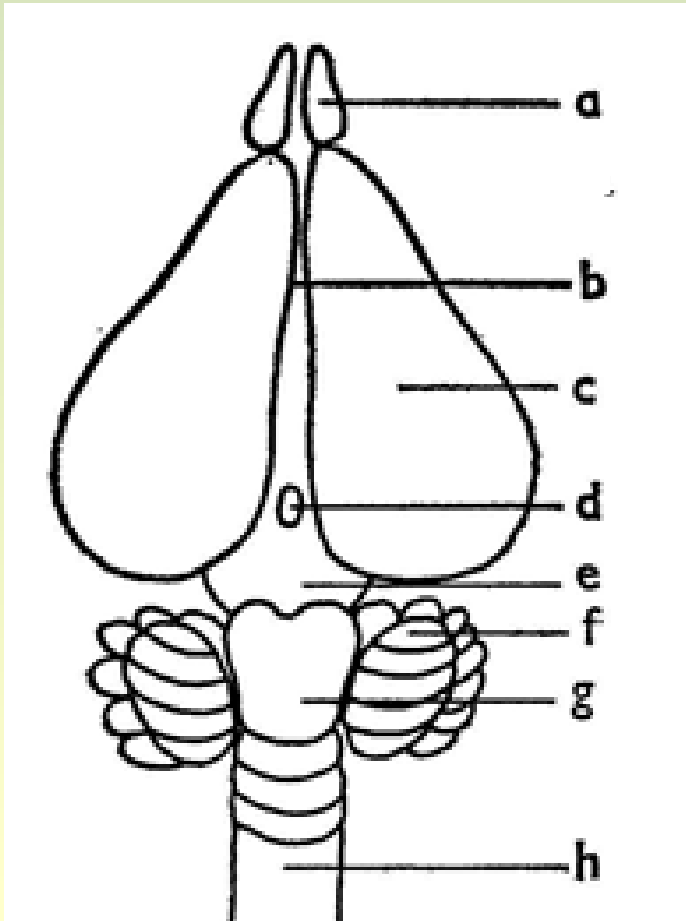

Obr. 3

Savci

- Maximálního rozvoje dosahuje koncový mozek.
- Plocha mozkové kůry se zvětšuje zvrásky.
- Velký je i mozeček, který je spojen s koncovým mozkem pomocí Varolova mostu.
- Z mozku vychází 12 párů mozkových nervů.
- Mícha nedosahuje do ocasní části páteře, ale končí v krajině křížové svazkem dlouhých vláken.

Stavba mozku králíka domácího

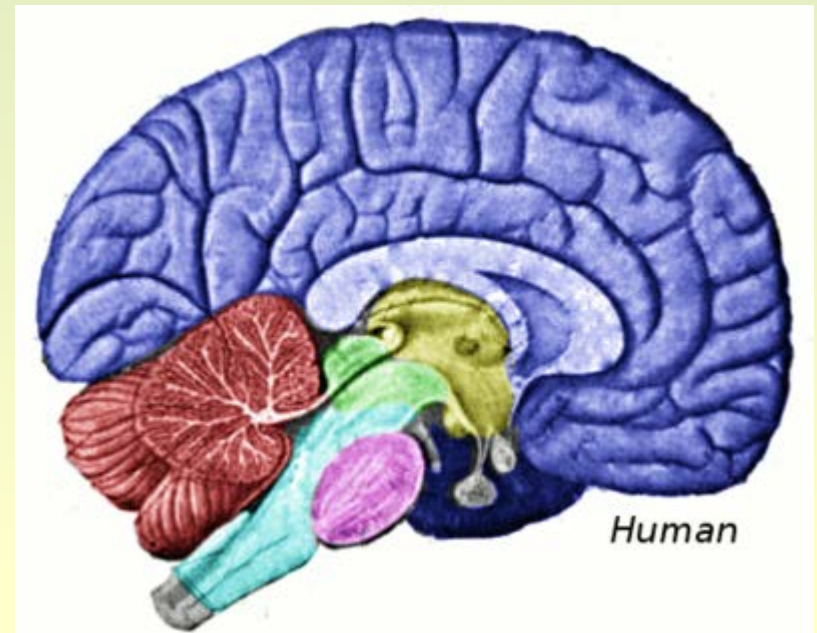
- a) čichové laloky
- b) podélná rýha mozková
- c) polokoule koncového mozku
- d) šišinka
- e) střední mozek
- f) boční laloky mozečku
- g) červ mozečkový
- h) prodloužená mícha

Obr. 5

Mozek obratlovců: nahoře je mozek žraloka, dole lidský mozek

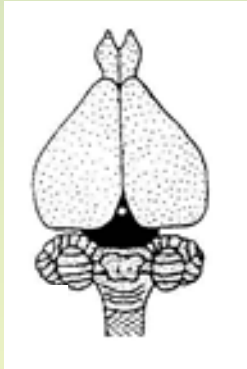

Obr. 6

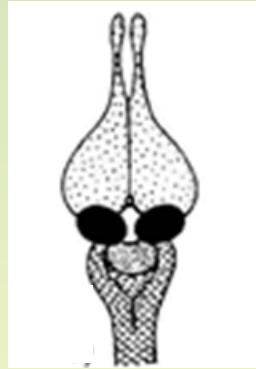

Řešte úkol

Úkol: Napište, čím jsou mozky na obrázcích.

a

b

c

d

Řešení:

- Jsou to mozky:

a) králík

d) plaza

c) psa

d) ptáka

Řešte úkol

Úkol:

- Uved'te charakteristiku mozku savců.

Řešení:

- Maximálního rozvoje dosahuje koncový mozek.
- Mozková kůra se zvětšuje zvrásněním.
- Mozeček je spojen s koncovým mozkem pomocí Varolova mostu.
- Mícha nedosahuje do ocasní části páteře, ale končí v krajině křížové svazkem dlouhých vláken.

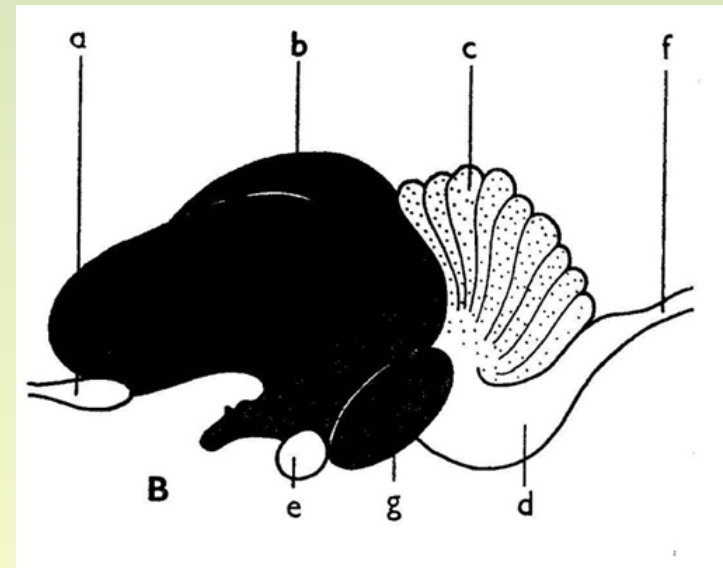
Řešte úkol

Úkol:

- Popište stavbu mozku ptáků.

Řešení:

- Jednotlivé části jsou:
  - a) čichové laloky
  - b) velký (koncový) mozek
  - c) mozeček
  - d) prodloužená mícha
  - e) podvěsek mozkový
  - f) hřbetní mícha
  - g) zrakové hrboly

Informační zdroje

JELÍNEK, Jan; ZICHÁČEK, Vladimír. *Biologie pro gymnázia*. Olomouc: Nakladatelství Olomouc, 2007, ISBN 978-80-7182-213-4.

ALTMANN, Antonín; KUBÍKOVÁ, Marie, *Biologický náčrtník – zoologie*. Praha: SPN, 1971.

Obr. 1: BÖHRINGER, Friedrich. <http://commons.wikimedia.org> [online]. [cit. 21.9.2012]. Dostupný podle licence Creative commons na WWW:

<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:M_Zauneidechse1_Edit1.jpg?uselang=cs>.

Obr. 2 – 5: Převzato z ALTMANN, Antonín; KUBÍKOVÁ, Marie, *Biologický náčrtník – zoologie*. Praha: SPN, 1971.

Obr. 6: LOOIE. <http://commons.wikimedia.org> [online]. [cit. 23.9.2012]. Dostupný jako volné dílo na WWW: <<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Vertebrate-brain-regions.png?uselang=cs>>.

Obr 7.: převzato z JELÍNEK, Jan; ZICHÁČEK, Vladimír. *Biologie pro gymnázia*. Olomouc: Nakladatelství Olomouc, 2007, ISBN 978-80-7182-213-4.